

Louange des douze actes

མཛད་པ་བརྩ་གཉིས་ལ་བསྟོན་པ།

ཐབས་མཁས་སྤྲུགས་རྗེས་ཤྱུང་འཛིན་གསུང་ལ། །གཞན་གྱིས་མི་སྤྱོད་བདུད་ཀྱི་དབྱང་འཛོམས་པ། །

tap ké touk jé sha guiai rik sou troung shèn gyi mi toup du kyi pounng jom pa

Par compassion experte, vous êtes né dans le clan des Shakyas,
vous avez vaincu les troupes de Mara, invincibles par d'autres.

གསེར་གྱི་ལྷན་པོ་ལྟ་བུར་བཞེད་པའི་སྤྱ།

sèr gyi lhun po ta bour ji pè kou

À vous dont le corps a la majesté d'un mont d'or, à vous le roi des Shakyas, je rends hommage.

ཤྱུང་འཛིན་ཀླུ་པོ་ཁྱེད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

sha guiai gyel po kyeu la chak tsel lo

གང་གིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ནས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་རྗེས་མཛད་ཅིང་། །

kang gui tang por jang choup touk kyé né seu nam yé shé tsok nyi dzok dzé ching

Ayant d'abord engendré l'ouverture du cœur,
vous avez ensuite parfait les accumulations de mérite et de sagesse,

དུས་འདིར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་འགྲོ་བ་ཡི།

tu dir dzé pa gya chèn dro wa yi

Et, en cette période, accompli de grands actes ; protecteur des êtres, je chante votre louange.

མགོན་གྱུར་ཁྱེད་ལ་བདག་གིས་བསྟོན་པར་བགྱ། །

goeun gyour kyeu la dak gui teu par gyi

ལྷ་ནམས་དོན་མཛད་འདུལ་བའི་དུས་མཁའ་ནས། །ལྷ་ལས་བབས་ནས་སྤང་ཆེན་ལྟར་གཤེགས་ཤིང་། །

lha nam teun dzé dul wai tu kyèn né

lha lé bap né lang chèn tar shék shing

Ayant fait le bien des dieux, sachant que le temps des disciples était arrivé,
vous êtes descendu de chez les dieux, êtes venu semblable à un éléphant,

རིགས་ལ་གཟིགས་ནས་ལྷ་མོ་སྤྱུ་འབྱུལ་མའི།

rik la zik né lha mo gyoun trul mai

Avez choisi votre famille et êtes entré dans le sein de Mayadevi. À vous, je rends hommage.

ལྷུ་མས་སྤྱུ་ཞུགས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

lhOUNG sou shouk par dzé la chak tsel lo

ལྷ་བ་བརྩ་རྗེས་ཤྱུང་སྤྱུ་པོ་ནི།

da wa chou dzok sha kyai sé po ni

Après dix mois, fils des Shakyas, vous êtes né en l'heureux parc de Lumbini,

བཀྲ་ཤིས་ལུ་སྤྱིའི་ཆལ་དུ་བལྟམས་པའི་ཆོ། །

ta shi loum bi tsel tou tam pè tsé

ཆངས་དང་བརྒྱ་ཁྱིམ་གྱིས་བསྟོན་མཆན་མཆོག་ནི། །བྱང་ཆུབ་རིགས་སྤྱུ་དེས་མཛད་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

tsang tang gya jin gyi teu tsèn chok ni

jang choup rik sou ngé dzé chak tsel lo

Brahma et Indra faisant votre louange.

À vous dont les marques sublimes annonçaient l'éveil, je rends hommage.

གཞོན་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་མི་ཡི་སང་གེ་དེས།
sheun nou top dèn mi yi sèng gué té

Jeune et vigoureux, lion parmi les hommes, vous avez accompli vos prouesses à Angamagadha.

སྟེ་བོ་བྲེགས་པ་ཅན་ནམས་ཚར་བཅད་ནས།
kyé wo drèk pa chèn nam tsar ché né

Vainquant les arrogants, vous vous êtes montré Sans rival. À vous, je rends hommage.

འཇིག་རྟེན་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་།
jik tèn cheu tang tun par ja wa tang

Pour vous conformer aux usages du monde et pour éviter le blâme, vous avez pris une suite de reines.

འཁོར་དང་ལྡན་མཛད་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས།
kor tang dèn dzé tap la ké pa yi

À vous qui avez su habilement protéger la royauté, je rends hommage.

འཁོར་བའི་བྱ་བ་སྟོང་པོ་མེད་གཟིགས་ནས།
kor wai ja wa nying po mé zik né

Voyant la futilité du samsara, vous avez abandonné le foyer et, voyageant dans les airs,

མཆོད་རྟེན་ནམ་དག་བྱང་དུ་ཉིད་ལ་ཉིད།
cheu tèn nam dak droung tou nyi la nyi

Êtes devenu renonçant au Stoupa de Pureté. À vous, je rends hommage.

བརྩོན་པས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པར་དགོངས་ནས་ནི།
tseun pé jang choup droup par gong né ni

Dans l'intention ardente d'atteindre l'éveil, durant six ans,

sur les berges de la Nairanjana, vous avez pratiqué l'ascèse.

དཀའ་བ་སྦྱང་མཛད་བརྩོན་འབྲས་མཐར་ཕྱིན་པས།
ka wa ché dzé tseun dru tar chin pè

Par la diligence parfaite, vous avez obtenu la sublime concentration. À vous, je rends hommage.

ཐོག་མ་མེད་ནས་འབད་པ་དོན་ཡོད་ཕྱིར།
tok ma mé né bé pa teun yeu chir

Afin que les efforts faits depuis toujours portent leur fruit,

sous l'arbre de la bodhi du Maghada, assis immobile,

སྟིལ་གྱང་མི་གཡོ་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས།
kyil trOUNg mi yo ngoeun par sang gyé né

Vous êtes devenu bouddha. À vous qui avez atteint Le parfait éveil, je rends hommage.

།ཨི་ག་མ་ག་ནར་ནི་སྟུ་ཅལ་བསྟན། །

ang ga ma ga dhar ni gyOU tsel tèn

།འབྲན་ཆེ་མེད་པར་མཛད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

drèn da mé par dzé la chak tsel lo

།ཀ་ན་མ་ཐོ་སྤང་ཕྱིར་བརྩོན་མོ་ཡི། །

ka na ma to pang chir tsun mo yi

།རྒྱལ་སྤྱིད་སྟོང་བར་མཛད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

gyel si kyong war dzé la chak tsel lo

།བྱིམ་ནས་བྱང་སྟེ་མཁའ་ལ་གཤེགས་ནས་ཀྱང་། །

kyim né jOUNg té ka la shèk né kyang

།རབ་ཏུ་བྱང་བར་མཛད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

rap tou jOUNg war dzé la chak tsel lo

།ནི་རྩུ་ནའི་འབྲས་དུ་ལོ་བྱག་ཏུ། །

né ran dza nai dram tou lo drouk tou

།བསམ་གཏན་མཆོག་བརྟེན་མཛད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

sam tèn chok nyé dzé la chak tsel lo

།མ་ག་ན་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་དུ། །

ma ga dha yi jang choup shing droung tou

།བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་མཛད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

jang choup dzok par dzé la chak tsel lo

ཐུགས་རྗེས་འགོ་ལ་སྐྱར་དུ་གཟིགས་ནས་ནི།

touk jé dro la nyour tou zik né ni

Vite, vous avez regardé les êtres avec compassion, vous avez tourné la roue du dharma à Varanasi

།ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱི་ལ་སོགས་གནས་མཆོག་ཏུ། །

wa ra na si la sok né chok tou

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས།

cheu kyi kor lo kor né dul ja nam

Et dans d'autres lieux, et établi vos disciples dans les trois véhicules. À vous, je rends hommage.

།ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་མཛད་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

tèk pa soum la goeu dzé chak tsel lo

གཞན་གྱི་ཚོལ་བ་ངན་པ་ཆར་གཅད་ཕྱིར།

shén gyi goeul wa ngèn pa tsar ché chir

Pour mettre fin à des controverses malveillantes,

།སུ་སྟེགས་སྟོན་པ་བྱུག་དང་ལྷ་སྟོན་སོགས། །

mou tèk teun pa drouk tang lha jin sok

vous avez vaincu les six maîtres incroyants, ainsi que Devadatta et d'autres.

འཁོར་མོ་འཛིག་གི་ཡུལ་དུ་བདུད་རྣམས་བཏུལ།

kor mo jik gui yul tou du nam tul

À Varanasi, vous avez soumis les démons.

།རྩལ་པ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

toup pa yul lé gyel la chak tsel lo

À vous, le Mouni, vainqueur de l'ennemi, je rends hommage.

སྲིད་པ་གསུམ་ན་དཔེ་མེད་ཡོན་ཏན་གྱིས།

si pa soum na pé mé yeun tèn gyi

Par vos qualités sans égales dans les trois mondes, vous avez accompli de grands miracles à Shravasti,

།མཉན་དུ་ཡོད་པར་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན། །

nyèn tou yeu par cho trul chèn po tèn

ལྷ་མི་འགོ་བ་ཀུན་གྱིས་རབ་མཆོད་པ།

lha mi dro wa kun gyi rap cheu pa

Et vous ont honoré les dieux, les hommes et tous les êtres.

།བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

tèn pa gyé par dzé la chak tsel lo

À vous qui avez répandu la doctrine, je rends hommage.

ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་སྐྱར་དུ་བསྐྱེལ་བྱའི་ཕྱིར།

lé lo chèn nam nyour tou kul jai chir

Pour inciter les indolents à se hâter, sur le sol pur de Kushinagara,

།རྩ་མཆོག་གྲོང་གི་ས་གཞི་གཅད་མ་རུ། །

tsa chok drong gui sa shi tsang ma rou

འཆི་མེད་རྫོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་སྐུ་གཤེགས་ནས།

chi mé dor jé ta bu kou shèk né

Votre corps vajra immortel trépassant, dans le nirvana vous êtes entré. À vous, je rends hommage.

།སྤང་ན་འདའ་བར་མཛད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །

nya ngèn da war dzé la chak tsel lo

ཡང་དག་ཉིད་དུ་འཛིག་པ་མེད་ཕྱིར་དང་།

yang dak nyi tou jik pa mé chir tang

Mais, en vérité, rien ne peut vous détruire, et, pour que les êtres à venir accumulent du mérite,

།མ་འོངས་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་འཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །

ma ong sèm chèn seu nam top jai chir

དེ་ཉིད་དུ་ནི་རིང་བསྐལ་མང་སྐལ་ནས།
té nyi tou ni ring sel mang trul né

Vous avez aussitôt produit nombre de perles saintes

et vos reliques furent partagées en huit. À vous, je rends hommage.

།སྐུ་གདུང་ཆ་བརྒྱད་མཛད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །
kou doung cha gyé dzé la chak tsel lo

ཞེས་པ་འདིའི་ཐོག་མའི་སྒོ་ག་གཅིག་དུ་རྗེ་འབྲི་ཁུང་པས་མཛད་པར་གྲགས་ཤིང་དེ་ཕྱིན་སྐོབ་དཔོན་སྐུ་སྐུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པའོ། །

La première strophe est connue pour avoir été composée par le seigneur Drikoungpa. Les autres sont dues à Nagarjuna.

ཕྱག་འཆའ་བསྐྱས་ན།

Si l'on abrège les hommages :

རི་སྟེང་སུ་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ན།
ji nyé sou dak chok chu jik tèn na

À tous ceux qui, lions parmi les hommes, sont venus

dans les mondes des dix directions autant qu'ils sont,

།དུས་གསུམ་ག་ཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀུན། །
tu soum shèk pa mi yi sèng gué kun

བདག་གིས་མ་ལུས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ།
dak gui ma lu té tak tam ché la

Et dans les trois temps, à eux tous sans exception,

je rends sincère hommage du corps, de la parole et de l'esprit.

།ལུས་དང་ངག་ཡིད་དང་བས་ཕྱག་བགྱི་ལོ། །
lu tang ngak yi tang wai chak gyi o

བཟང་པོ་སྦྱོང་བའི་སྒོན་ལམ་སྟོབས་དག་གིས།
zang po cheu pè meun lam top dak gui

La force de mes Souhaits de conduite excellente rend tous les vainqueurs présents dans l'esprit.

།རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ། །
gyel wa tam ché yi kyi ngoeun soum tou

ཞིང་གི་རྩལ་སྟེང་ལུས་རབ་བརྒྱད་པ་ཡིས།
shing gui dul nyé lu rap tu pa yi

M'inclinant avec des corps aussi nombreux que les atomes des royaumes,

je rends parfait hommage à tous les vainqueurs.

།རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་རབ་རྩལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་སོ། །
gyel wa kun la rap tou chak tsel lo